

**Wymagania edukacyjne śródroczne i roczne
zgodne z „Podstawą programową...”
Rok szkolny 2023/2024**

Przedmiot:	Historia
Klasy:	1i
Nauczyciele uczący:	mgr Bernadetta Górka
Poziom:	poziom podstawowy
Program nauczania:	R. Śniegocki K. Panimasz., Poznać przeszłość. Program nauczania historii w zakresie podstawowym dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Zgodny z podstawą programową do historii z 2022 r.
Podręcznik przedmiotowy:	M. Pawlak, A Szweda., Poznać przeszłość 1. Podręcznik do historii dla liceum ogólnokształcącego i technikum., Zakres podstawowy., Wydawnictwo Nowa Era 2022. - nr dopuszczenia MEN 1150/1/2022

Podpisy nauczycieli uczących: .....

Bernadetta Górka

WYMAGANIA ŚRÓDROCZNE
- Zagadnienia z PP – Dział nr I -VIII

Ocena	Wymagania
dopuszczający (2)	Uczeń potrafi: wymienić najważniejsze fakty historyczne związane z historią omawianego wieku, umiejscowić je w czasie (podać datę) i przestrzeni (zaznaczyć na mapie); wymienić główne postacie historyczne oraz życia społecznego i połączyć je z wydarzeniami; wykazać powiązania faktów; opisać fakt stosując adekwatne pojęcia; wykazać się znajomością nazw i terminów
dostateczny (3)	Uczeń potrafi opisać: najważniejsze wydarzenia, genezę i przebieg głównych procesów społecznych i historycznych (demokracja, industrializacja, formowanie się nowoczesnych narodów), główne prądy umysłowe i ideologie, dorobek kultury polskiej, europejskiej i światowej; oceniać zjawiska wywierające wpływ na rozwój tożsamości narodowej; porównywać wydarzenia z różnych okresów historycznych; korzystać z różnych źródeł informacji (teksty źródłowe, podręczniki, mapy); zna wybitne postacie życia politycznego, gospodarczego i wojskowego; dostrzega rolę Polski i Polaków w dziejach;
dobry (4)	Uczeń potrafi: dokonać analizy źródeł historycznych oraz społecznych; porównywać informacje i wartościować je w celu wyjaśnienia problemu; dokonać syntezy i analizy tematycznej; formułować wnioski i własne oceny; opisać wydarzenia ukazując związki między faktami; wskazać przyczyny, następstwa i skutki wydarzeń i zależności między nimi; ukazać różne aspekty procesu historycznego oraz społecznego (polityczne, gospodarcze, społeczne i kulturalne); analizować tempo zmian i ich wpływ na przebieg procesów światowych; stawiać pytania i szukać na nie odpowiedzi.
bardzo dobry (5)	Uczeń potrafi samodzielnie przedstawić i ocenić wybrane problemy historyczne i społeczne; przedstawić najważniejsze informacje oraz opinie (oceny) różniące się między sobą, formułować wnioski i własną ocenę; uzasadnić swoje stanowisko, ocenić przydatność źródeł do rekonstrukcji wydarzeń historycznych, rozwijać umiejętności korelacji międzyprzedmiotowej (historia, hit, wos, religia, etyka, język polski)
celujący (6)	Uczeń: opanował wymagania edukacyjne na niższe oceny szkolne (2-5); jest wybitnie kreatywny i zaangażowany w proces dydaktyczny oraz samorozwój; chętnie wykonuje prace dodatkowe w zakresie przedmiotu; może również reprezentować szkołę w konkursach, olimpiadach, turniejach przedmiotowych oraz tematycznych

Działy	Realizowane treści, zgodne z „Podstawą programową...” MEiN Dział nr I -VIII Uczeń:
I. HISTORIA JAKO NAUKA	<ol style="list-style-type: none"> 1. definiuje podstawowe pojęcia (prehistoria, historia, historiografia, źródło historyczne) 2. rozpoznaje rodzaje źródeł historycznych 3. przedstawia periodyzację dziejów powszechnych i ojczyrstych
II. PRADZIEJE I HISTORIA STAROŻYTNEGO WSCHODU	<ol style="list-style-type: none"> 1. wymienia najważniejsze cywilizacje starożytnego Bliskiego Wschodu (Sumerowie, Babilon, Egipt, Persja) oraz przedstawia ich wkład do kulturowego dziedzictwa ludzkości; 2. najważniejsze etapy w starożytnych dziejach narodu żydowskiego
III. ŚWIAT STAROŻYTNYCH GREKÓW	<ol style="list-style-type: none"> 1. porównuje organizację społeczeństw: Aten i Sparty oraz formy ustrojowe greckich polis; 2. charakteryzuje kulturowe i polityczne konsekwencje wojen grecko-perskich oraz podbojów Aleksandra Macedońskiego 3. rozpoznaje osiągnięcia kulturowe starożytnych Greków w dziedzinie filozofii, teorii społecznych, literatury i sztuki, ze szczególnym uwzględnieniem ich wkładu w kulturę europejską
IV. SPOŁECZEŃSTWO, ŻYCIE POLITYCZNE I KULTURA STAROŻYTNEGO RZYMU	<ol style="list-style-type: none"> 1. charakteryzuje przemiany ustrojowe i społeczne (w tym problem niewolnictwa) w państwie rzymskim doby republiki oraz cesarstwa, z uwzględnieniem roli Juliusza Cezara i Oktawiana Augusta 2. omawia kierunki i charakter ekspansji rzymskiej; wyjaśnia pojęcie imperium 3. wyjaśnia genezę chrześcijaństwa i zmiany sytuacji chrześcijan w państwie rzymskim 4. charakteryzuje znaczenie chrześcijaństwa dla zmian w kulturze i obyczajowości Rzymian 5. wyjaśnia wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny upadku państwa rzymskiego 6. rozpoznaje osiągnięcia kulturowe starożytnych Rzymian i ich wkład w kulturę europejską
V. BIZANCJUM I ŚWIAT ISLAMU	<ol style="list-style-type: none"> 1. lokalizuje w czasie i przestrzeni cesarstwo bizantyjskie i charakteryzuje jego osiągnięcia w zakresie kultury 2. wyjaśnia genezę islamu i charakteryzuje główne zasady tej religii 3. przedstawia charakter i główne kierunki ekspansji arabskiej 4. opisuje charakterystyczne cechy kultury arabskiej
VI. EUROPA WCZESNEGO ŚREDNIOWIECZA	<ol style="list-style-type: none"> 1. opisuje zasięg terytorialny, organizację władzy, gospodarkę i kulturę państwa Franków, ze szczególnym uwzględnieniem polityki Karola Wielkiego 2. charakteryzuje ideę odnowienia cesarstwa rzymskiego na przykładzie jej realizacji przez państwo Karolingów oraz Ottonów 3. opisuje proces tworzenia się państw w Europie, z uwzględnieniem ich chrystianizacji 4. wyjaśnia pojęcie <i>christianitas</i> (ze szczególnym uwzględnieniem duchowej i kulturowej roli benedyktynów).

VII. EUROPA W OKRESIE KRUCJAT	<ol style="list-style-type: none"> 1. wyjaśnia duchowe i polityczne przyczyny, a także charakter rywalizacji papieża z cesarstwem o przewodnictwo w <i>christianitas</i> 2. charakteryzuje istotę i przebieg reformy Kościoła w X i XI wieku (reformy gregoriańskie) 3. charakteryzuje polityczne, społeczno-gospodarcze i religijne uwarunkowania wypraw krzyżowych do Ziemi Świętej i rekonkwisty oraz przedstawia ich skutki.
VIII. GOSPODARCZE I SPOŁECZNE REALIA ŚREDNIOWIECZNEJ EUROPY	<ol style="list-style-type: none"> 1. charakteryzuje funkcjonowanie władzy, struktur społecznych i gospodarki w systemie feudalnym 2. opisuje charakterystyczne przejawy ożywienia społeczno-gospodarczego w Europie XI–XIII wieku.

WYMAGANIA ROCZNE
- Zagadnienia z PP – Dział nr I -VIII
oraz
- Zagadnienia z PP- Dział nr IX-XIII

Działy	Realizowane treści, zgodne z „Podstawą programową...” MEiN Dział nr I -VIII Uczeń:
IX. POLSKA W OKRESIE WczesnoPiastowskim	<ol style="list-style-type: none"> 1. wyjaśnia uwarunkowania narodzin państwa polskiego i jego chrystianizacji, z uwzględnieniem roli Mieszka I i Bolesława Chrobrego 2. charakteryzuje rolę współdziałania Kościoła i państwa dla utrwalenia polskiej suwerenności (św. Wojciech, arcybiskupstwo gnieźnieńskie) 3. opisuje zmiany terytorialne państwa polskiego w X–XII wieku 4. zestawia najważniejsze wydarzenia z dziejów Polski i Europy w X–XII wieku
X. POLSKA W OKRESIE ROZBICIA Dzielnicowego	<ol style="list-style-type: none"> 1. wyjaśnia przyczyny polityczne i społeczno-gospodarcze oraz następstwa rozbitcia dzielnicowego 2. przedstawia zagrożenia zewnętrzne (Marchia Brandenburska, Zakon Krzyżacki, Mongołowie) oraz wewnętrzne (partykularyzm interesów poszczególnych władców) 3. opisuje przemiany społeczno-gospodarcze na ziemiach polskich oraz ocenia społeczno-kulturowe skutki kolonizacji na prawie niemieckim 4. charakteryzuje proces przezwyciężenia rozbitcia politycznego ziem polskich ze wskazaniem na rolę władców i Kościoła (znaczenie istnienia metropolii gnieźnieńskiej) 5. zestawia najważniejsze wydarzenia z okresu rozbitcia dzielnicowego i dziejów Europy w okresie od XII do XIV wieku
XI. EUROPA Późnego Średniowiecza	<ol style="list-style-type: none"> 1. charakteryzuje przemiany społeczne i gospodarcze w Europie w późnym średniowieczu 2. opisuje zmiany na mapie politycznej Europy w XIV i XV wieku 3. charakteryzuje następstwa upadku cesarstwa bizantyjskiego i ekspansji tureckiej dla Europy.
XII. POLSKA W XIV-XV WIEKU	<ol style="list-style-type: none"> 1. opisuje proces zjednoczeniowy i rozwój terytorialny państwa polskiego w XIV i XV wieku 2. charakteryzuje rozwój monarchii stanowej w Polsce, uwzględniając strukturę społeczeństwa polskiego w późnym średniowieczu i rozwój przywilejów szlacheckich 3. wyjaśnia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania związków Polski z Węgrami i Litwą w XIV i XV wieku 4. wyjaśnia początek ewolucji unii polsko-litewskiej: od unii w Krewie do unii w Horodle 5. charakteryzuje i ocenia stosunki polsko-krzyżackie na płaszczyźnie politycznej, gospodarczej i kulturowej; wymienia czynniki wpływające na atrakcyjność Polski dla mieszkańców państwa Zakonu Krzyżackiego 6. zestawia najważniejsze wydarzenia z dziejów Polski i Europy w XIV i XV wieku.

XIII. KULTURA ŚREDNIOWIECZA	<ol style="list-style-type: none"> 1. wyjaśnia uniwersalny charakter kultury zachodniego średniowiecza, wskazując na wyjątkową rolę chrześcijaństwa jako podstawy ścisłej więzi wiary religijnej i rozumu, ze szczególnym uwzględnieniem roli św. Tomasza z Akwinu 2. rozpoznaje trzy podstawowe wyznaczniki zasięgu zachodniej christianitas: łacina (język liturgii i nauki), etos rycerski i sztuka gotycka 3. rozpoznaje dokonania okresu średniowiecza w dziedzinie kultury, z uwzględnieniem dorobku polskiego średniowiecza 4. określa znaczenie chrześcijaństwa w obrzędku łacińskim dla rozwoju kultury polskiej 5. charakteryzuje sztukę romańską i gotycką.
--------------------------------	---

Uwaga: W toku edukacji realizowane będzie dostosowanie wymagań dla uczniów, stosownie do zaleceń zawartych w opinii Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

**SPOSOBY SPRAWDZANIA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW,
HISTORIA W TECHNIKUM - kl. 1i
ROK SZKOLNY 2023/2024**

mgr Bernadetta Górską .....

FORMA SPRAWDZENIA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW	BADANE KOMPETENCJE UCZNIÓW	UWAGI - dla uczniów z dysfunkcjami
Wypowiedź ustna.	- przeprowadzana na lekcjach bieżących i powtórzeniowych, - sprawdza wiedzę i umiejętności w zakresie przewidzianym Podstawą Programową oraz wymaganiami edukacyjnymi - obejmuje zakres materiału dotyczący całości przerabianego aktualnie działu tematycznego,	- wypowiedź w prostej formie i w ograniczonym zakresie - materiał dzielony na mniejsze części
Wypracowania pisemne: - testy tematyczne, - pisemne prace przekrojowe (sprawdziany), - krótkie kartkówki	- sprawdzają znajomość treści programowych z kolejnych działów tematycznych, - kontrolują stopień opanowania nabytych przez ucznia umiejętności w zakresie przedmiotu, - określają umiejętność formułowania wypowiedzi na piśmie, z uwzględnieniem własnych przemyśleń, opinii i sądów, - zapowiadane tydzień wcześniej wraz ze stosowną adnotacją w dzienniku elektronicznym,	- wydłużony czas pracy lub ograniczona liczba pytań
Prace pisemne oparte o analizę różnorodnych źródeł – tematyczne ćwiczenia dydaktyczne, z wykorzystaniem aktywizujących metod nauczania	- sprawdzają umiejętność pracy ucznia z materiałem źródłowym (np. tekst źródłowy, tabele, wykresy, schematy, materiał oglądowy), a w szczególności poprawną jego charakterystykę i interpretację oraz właściwe formułowanie odpowiedzi na dotyczące go pytania, - kontrolują biegłość rozumienia genezy, przebiegu i skutków wydarzeń historycznych; umiejętność logicznego formułowania wniosków oraz uzasadniania własnego stanowiska, - kontrola stopnia opanowania przez ucznia wiadomości i umiejętności poznanych na lekcjach i nabytych w toku pracy własnej oraz kontrola zdolności ich zastosowania do rozwiązywania zadań i ćwiczeń praktycznych	- wydłużony czas pracy i bez rywalizacji czasowej
Ocena aktywności podczas zajęć dydaktycznych.	- sprawdza zaangażowanie ucznia w przebieg procesu dydaktycznego podczas zajęć lekcyjnych (praca indywidualna pod kierunkiem nauczyciela oraz praca grupowa).	- ocena zaangażowania na lekcji
Samodzielna praca pozalekcyjna i pozaszkolna ucznia (projekt edukacyjny, prace domowe, referaty tematyczne, prezentacje multimedialne, portfolio, aktywność społeczna itd.)	- określają zdolność ucznia do samodzielnego i twórczego korzystania z różnych, pozaszkolnych źródeł informacji – w tym również środków masowego przekazu (radio, telewizja, prasa, internet) oraz środków multimedialnych, - oceniają zdolności ucznia w zakresie zastosowania przez niego wiedzy i umiejętności nabytych w toku procesu dydaktycznego oraz pozalekcyjnej i pozaszkolnej pracy własnej do realizacji konkretnych zadań praktycznych, - kontrolują poprawność sporządzania przypisów oraz bibliografii samodzielnej pracy pisemnej	- ocena aktywności w podejmowaniu jakichkolwiek prac dodatkowych, na poziomie indywidualnych możliwości ucznia
Udział w konkursach przedmiot. i tematyczn. (szkolnych i pozaszkolnych).	- ocena pracy dodatkowej wykonanej przez ucznia w zakresie przewidzianym „Podstawą programową” MEN-u lub wykraczającej poza ten zakres, - reprezentowanie szkoły na zewnątrz	- ocenianie adekwatne do możliwości i zdolności ucznia

